

Raadsvoorstel

Datum vergadering : 11 juni 2026
Kenmerk : Z213331/ D006592
Portefeuillehouder : W.J.G. Pelgrom
Onderwerp : Begrotingswijziging 2026 en Begroting 2027 Omgevingsdienst
Achterhoek (ODA)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voorstel

1. In te stemmen met de begrotingswijziging 2026 en de begroting 2027 van de Omgevingsdienst Achterhoek (ODA);
2. Bijgevoegde zienswijze in te dienen op de begrotingswijziging 2026 en de Begroting 2027 van de ODA.

Inleiding

De gemeente Bronckhorst neemt deel aan de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Achterhoek (ODA). Vanaf 1 april 2013 is de ODA van start gegaan. De ODA behandelt voor de partners de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (onderdeel milieu), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de milieuwetgeving. Daarnaast adviseert de omgevingsdienst Achterhoek gemeenten bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt aan de gemeente de financiële documenten (begrotingswijziging en begroting) aangeboden en wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze naar voren te brengen.

Begrotingswijziging 2026

De ODA geeft aan dat met de begrotingswijziging de begroting 2026 wordt geactualiseerd. Dit om het structurele verschil tussen begroting en uitvoering te corrigeren. De belangrijkste oorzaken zijn dat gemeenten de ODA gedurende het jaar meer advies en ondersteuning op vergunningen, toezicht en handhaving (VTH) taken en op het gebied van ruimtelijke ordening

vragen dan vooraf is geprogrammeerd. Dit betreft de uitvoering van wettelijke taken die tot een hogere inzet leiden voor de ODA.

Ook zijn in de afgelopen jaren enkele taken van gemeenten overgedragen aan de ODA. Dit zorgt voor hogere kosten bij de ODA. Denk hierbij aan bodemtaken, zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), Kaderrichtlijn Water, ondermijning, Omgevingswet e.d. Deze taken zijn ook wettelijk verplicht en hebben tot gevolg dat de inzet van de ODA toeneemt.

Verder geeft de ODA aan dat ze moeten voldoen aan de kwaliteitscriteria, die door het Rijk zijn vastgesteld. Dit heeft ook gevolgen voor de inzet van de ODA

De bijdrage van de gemeente Bronckhorst is voor 2026 begroot op € 1.586.963. Bij de begrotingswijziging 2026 wordt een structurele bijdrage van € 1.750.100 gevraagd. Daarnaast verzoekt de ODA om een eenmalige fusiebijdrage van € 30.000 waarmee de totale bijdrage uitkomt op € 1.780.100. Dit betekent een toename in 2026 van € 193.137 ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de begrotingswijziging. Het betreft aan forse verhoging van de bijdrage. Deze ontwikkeling baart ons zorgen en geven aanleiding om een zienswijze in te dienen over de begrotingswijziging 2026. De ODA dient actief de mogelijkheden voor bezuinigingen op de kosten te bekijken en in toekomstige financiële documenten te motiveren wat de mogelijkheden zijn.

Begroting 2027

In de begroting 2027 wordt een verdere uitbreiding van taken aangegeven als belangrijkste verhoging van de gemeentelijke bijdrage. Net als bij de begrotingswijziging 2026 wordt hier aangegeven dat de ontwikkeling van 'nieuwe' taken (woningbouw advisering, kaderrichtlijn water, zeer zorgwekkende stoffen e.d.) de voornaamste oorzaken zijn voor de verhoging. Het zijn wettelijke taken die bij een omgevingsdienst onder zijn gebracht. Dit betekent dat de formatie (fors) wordt uitgebreid.

Situatie Bronckhorst.

In de onderstaande tabel is de situatie voor Bronckhorst weergegeven

Scenario	Vergunningen	Toezicht&Handhaving	Specialismen	Overhead	Totaal
1	€ 287.300	€ 746.300	€ 253.600	€ 734.800	€ 2.022.000

Voor 2027 wordt het voorschot vastgesteld op € 2.022.000. Dit bedrag ligt € 435.037 hoger dan het oorspronkelijk voor 2026 gecommuniceerde bedrag, en € 271.900 hoger dan de structurele bijdrage die bij de begrotingswijziging voor 2026 wordt voorgesteld.

Voorgesteld wordt in te stemmen met de begroting 2027. Ook hier is sprake van een forse verhoging van de bijdrage en maken we ons zorgen over de ontwikkelingen. Voorgesteld wordt een zienswijze in te dienen over de begroting 2027, waarin de ODA gevraagd wordt terughoudend te zijn met het doen van uitgaven, welke in een later stadium teruggedraaid

moeten worden. Denk bijvoorbeeld aan (het vooruitlopende op actualisering van) de risicoanalyse en de ontwikkeling van de overheadkosten.

Afstemming

Afstemming heeft plaatsgevonden met wethouder Pelgrom, de financieel consulent (cluster Financiën), cluster Strategie en opdrachtgevers van deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijke regeling.

Beoogd effect

Een adequate, doelmatige en financieel stabiele samenwerking met de ODA, waarin de gemeenteraad zijn controlerende rol kan invullen.

Argumenten

1.1 De werkzaamheden nemen toe als gevolg van wettelijke verplichtingen, nieuwe taken

De ODA is de afgelopen jaren geconfronteerd met een uitbreiding van haar taken. Daarop was de ODA niet voorbereid en dit heeft tot gevolg dat er een toename is van medewerkers die de benodigde kennis in huis hebben. Als gemeente Bronckhorst hebben we dit kunnen merken bij bijvoorbeeld zeer zorgwekkende stoffen zoals de drugslabs en PFAS verontreinigingen. Ook is er een toename van vergunningen en toezicht.

1.2. De verhoging van de gemeentelijke bijdrage kan deels worden opgevangen door leges en anderzijds in rekening brengen van de kosten.

Bij de advisering door de ODA van ruimtelijke- en bouwplannen worden de door de ODA gemaakte uren doorberekend in leges of plankosten. In de legesverordening van de gemeente Bronckhorst is milieuadviesing opgenomen.

2.1 De ODA staat onvoldoende stil bij verdere bezuinigingen.

In met name de Begroting 2027 wordt onvoldoende stilgestaan bij de mogelijkheden voor verdere bezuinigingen. Het is onvoldoende duidelijk hoe de ODA wil en kan bezuinigen op alle posten op de begroting. Met de wijziging van de WGR (Wet Gemeenschappelijke Regelingen) per 1 juli 2024 ligt de verantwoordelijkheid voor een zienswijze bij de gemeenteraad. In de zienswijze vragen we van de ODA aandacht voor de financiële ontwikkelingen en opgaven van gemeenten. We verwachten dat we als gemeente harde keuzes moeten gaan maken om het financieel te kunnen bolwerken. We zien deze ontwikkelingen als een gezamenlijke opgave voor zowel onze partners als onszelf. We vragen de ODA om de mogelijkheden te onderzoeken en te komen met voorstellen voor een financieel scenario voor de jaren 2026-2029 dat kan bijdragen aan een beperking van kostenstijgingen danwel mogelijke kostenbesparingen voor deelnemende gemeenten. De zienswijze is in lijn met zienswijzen voor andere Gemeenschappelijke Regelingen. Net als bij de begroting van vorig jaar geven we een hiermee duidelijk signaal af; de ODA als Gemeenschappelijke Regeling heeft een duidelijke begroting, werkt op een goede

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief directeur ODA
- Begrotingswijziging 2026 en Begroting 2027
- Schriftelijke reactie (zienswijze) aan de ODA

